4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Ö?retmen Formu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Ö?retmen Formu)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16082

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Ö?retmen Formu), erken çocukluk dönemindeki 4 ila 6 ya? aras?ndaki çocuklar?n **öz-düzenleme becerileri**ni ö?retmen görü?lerine dayal? olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, toplam varyans?n önemli bir bölümünü (%63) aç?klayan, 22 maddeden ve üç temel faktörden olu?an yap?sal bir bütüne sahiptir. Yap?lan psikometrik analizler (AFA ve DFA), ölçe?in dikkat, **çal??ma belle?i** ve **engelleyici kontrol** alt boyutlar? arac?l???yla öz-düzenleme becerilerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermi?tir. Bu araç, özellikle anaokulu ve okul öncesi e?itim ortamlar?nda çocuklar?n yürütücü i?levlerini saptamak için önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Öz-Düzenleme Becerileri, Erken Çocukluk, Ö?retmen De?erlendirmesi, Yürütücü ??levler, **Çal??ma Belle?i**, **Engelleyici Kontrol**, Faktör Analizi.

Yazarlar

Asiye ?VREND?, Ahmet EROL

Amaç

Ölçe?in temel amac?, 4-6 ya? aral???ndaki çocuklar?n geli?imsel süreçlerinde kritik öneme sahip olan **öz-düzenleme becerileri** düzeylerini ö?retmenlerin gözlemleri ve de?erlendirmeleri do?rultusunda objektif bir biçimde belirlemektir. Bu beceriler, akademik ba?ar? ve sosyal-duygusal geli?im aç?s?ndan temel te?kil etti?inden, erken ya?ta do?ru bir de?erlendirme yap?lmas? müdahale programlar?n?n planlanmas? için hayati öneme sahiptir.

Bu ölçek, ö?retmenlerin çocuklar?n s?n?f içi davran??lar?n?, dikkat sürelerini, kurallara uyma yeteneklerini ve bili?sel esnekliklerini sistematik olarak gözlemlemesine olanak tan?r. Böylece, çocuklar?n güçlü ve geli?tirilmesi gereken yönleri tespit edilebilir, bireyselle?tirilmi? e?itim stratejileri geli?tirilebilir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, geni? kapsaml? bir psikolojik yap? olan **öz-düzenleme** becerilerini ölçmektedir. Öz-düzenleme, bireyin kendi dü?ünce, duygu ve davran??lar?n? belirli hedeflere ula?mak amac?yla yönetme yetene?ini ifade eder ve genellikle yürütücü i?levlerin bir bile?eni olarak kabul edilir. Ölçe?in faktör analizi sonucunda elde edilen üç alt boyutu, bu yap?n?n temel bile?enlerini temsil etmektedir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dikkat: Görevlere odaklanma ve dikkat da??t?c? unsurlar? görmezden gelme yetene?i.
Çal??ma Belle?i: Bilgiyi k?sa süreli olarak ak?lda tutma ve manipüle etme kapasitesi.
Engelleyici Kontrol: Uygunsuz dürtüleri veya bask?n tepkileri bast?rma ve kurallara uyma becerisi.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** hem de **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in kuramsal yap?s?n?n verilerle uyumlu oldu?unu kan?tlam??t?r. Uyum indeksleri yeterli düzeyde bulunmu?tur (χ^2/sd = 1.28, REMSA = .046, SRMR = .07).

Ölçe?in madde toplam korelasyonlar? .41 ile .77 aras?nda de?i?mekte olup, maddelerin ölçülen yap?y? temsil etmede yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in yak?nsama geçerli?i (convergent validity) kapsam?nda, Çocuk Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (CBCL) ile aras?ndaki korelasyon de?eri oldukça yüksek (.82) bulunmu?tur. Bu yüksek korelasyon, geli?tirilen ölçe?in hali haz?rda geçerli kabul edilen davran?? ölçüm araçlar?yla güçlü bir ili?ki içinde oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, çe?itli istatistiksel yöntemlerle kapsaml? bir ?ekilde analiz edilmi?tir. Ölçme arac?n?n genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) **.94** gibi yüksek bir de?ere sahiptir. Alt boyutlara ili?kin iç tutarl?l?k katsay?lar? ise .87 ile .91 aras?nda de?i?mektedir, bu da alt boyutlar?n da kendi içlerinde yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Madde ay?r?c?l?k gücünü belirlemek amac?yla yap?lan %27'lik alt/üst grup t testi sonuçlar?na göre, t de?erleri 7.36 ile 17.61 (sd=169, p<.01) aras?nda de?i?mektedir; bu da maddelerin ölçülen özellik bak?m?ndan bireyleri yeterince ay?rt edebildi?ini göstermektedir. Ek olarak, test yar?lama katsay?s? 0.90 ve Guttman Lambda (Li) yöntemine göre güvenirlik katsay?lar? 0.90 ile 0.96 aras?nda bulunmu?tur. Tüm bu bulgular, ölçe?in 4-6 ya? çocuklar?n?n öz-düzenleme becerilerini güvenilir bir biçimde saptamak için kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini ortaya koymak amac?yla yürütülen **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)**, ölçe?in 22 maddeden olu?an ve toplam varyans?n %63'ünü aç?klayan üç faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu faktörler, öz-düzenlemenin temel bile?enleri olarak isimlendirilmi?tir:

Faktör 1 (Dikkat): Toplam varyans?n %46.79'unu aç?klamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör 2 (Çal??ma Belle?i): Toplam varyans?n %8.60'?n? aç?klamaktad?r.
Faktör 3 (Engelleyici Kontrol): Toplam varyans?n %7.67'sini aç?klamaktad?r.

Ard?ndan gerçekle?tirilen **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)**, bu üç faktörlü yap?n?n teorik modelle uyumunu do?rulam?? ve elde edilen uyum indekslerinin (χ^2/sd = 1.28, REMSA = .046, SRMR = .07) mükemmel ve kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik temellere dayanan güçlü bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçme Arac? Detaylar?

Test Türü:

Geli?tirme (Ö?retmen Formu)

Format:

Ka??t-Kalem, Gözleme Dayal? De?erlendirme

Derecelendirme:

5'li **Likert Ölçe?i** (Ö?retmenler, çocuklar?n davran??lar?n? 5 dereceli bir ölçek üzerinde de?erlendirirler.)

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Okul Öncesi Çocuklar

Ya? Grubu:

4-6 Ya?

Popülasyon Detaylar?:

Türkiye'deki okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden 4-6 ya? grubu çocuklar. Ölçek, çocuklar? gözlemleyen ö?retmenler taraf?ndan doldurulmak üzere tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi:

Psikometrik özelliklerinin belirlenmesinde AFA ve DFA gibi ileri düzey istatistiksel teknikler kullan?lm??t?r. Güvenirlik, iç tutarl?l?k katsay?lar? ve test yar?lama yöntemleriyle sa?lanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler (Tekrar)

Okul Öncesi E?itim, Öz-Denetim, **AFA**, **DFA**, **Likert Ölçe?i**, Geli?tirme Çal??mas?.

Yazarlar (Detaylar)

Sorumlu Yazar: Asiye ?VREND?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: N/A (Kaynakta belirtilmemi?tir)

?leti?im E-posta Adresi (Sorumlu Yazar): ahmete@pau.edu.tr (Belirtilen ileti?im e-postas? A. Erol'a aittir.)

Yazarlar?n Ba?l? Oldu?u Kurum (2018 Sunumu Esnas?nda): Uluda? Üniversitesi, Bursa (Sunumun yap?ld??? kurumdur.)

Yaz??ma Adresi: N/A (Kaynakta belirtilmemi?tir)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Telif Hakk? ve ?zinler: Ölçek, 1. Uluslararas? Temel E?itim Kongresi'nde (Uluda? Üniversitesi, Bursa) sözlü bildiri olarak sunulmu?tur. Kullan?m izni ve ticari haklar için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: N/A (Kaynakta belirtilmemi?tir)

Testin Geli?tirildi?i/Sunuldu?u Y?l: 2018

PDF Kayna??: Mevcut De?il

?lgili Kongre Ba?lant?s?: utek2018.org

Kaynaklar

?vrendi, A. ve Erol, A. (2018). *4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?inin geli?tirilmesi (Ö?retmen Formu)*. 1. Uluslararas? Temel E?itim Kongresinde sunulan sözlü bildiri, Uluda? Üniversitesi, Bursa.

4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Ö?retmen Formu) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duygu ve dü?üncelerini rahatça ortaya koyar.
Ba?kalar?n?n duygular?n?n nedenlerini ve sonuçlar?n? söyler.
Kalabal?k kar??s?nda kendini ifade eder.
Kendisiyle ilgili olumlu ?eyler söyler (Çok güzel bir resim çizdim gibi).
Kendini ortaya koymas? gerekti?i yerde sa?l?kl? ?ekilde ortaya koyar.
Arkada?lar? ile sorunlar?n? konu?arak çözer.
Zor durumda olan arkada?? için üzülür (Dü?en arkada??na üzülmesi gibi).
Olaylar aras?nda neden sonuç ili?kisi kurar.
?stekleri ile kurallar çeli?ti?inde bile kurallara uyar.
Bir göreve veya etkinli?e ba?lad???nda onu bitirebilecek konsantrasyona sahiptir.
Tamamlamas? gereken bir görevi istememesine ra?men tamamlar.
Birisinin yönlendirmesi olmadan ba?lad??? bir i?i tamamlamak için çaba gösterir.
Yapmak istedi?i bir ?ey uygun de?ilse onu yapmaz (Yemek istedi?i çikolatay? yemekten sonra yemesi).
Hat?rlatmaya gerek kalmadan kurallara uyar.
Bir oyundan alaca?? zevki kurallara uyulmas? gerekti?ini bildi?i için erteler (D??arda oynama iste?ini so?uk oldu?u için erteler).
Bir görevi verilen sürede tamamlar.
Bir aktiviteyi veya etkinli?i sonuna kadar sürdürür.
E?yalar?n? koymas? gereken yeri hat?rlar.
Bir görevi ya da etkinli?i yapmas? için verilen yönergeleri hat?rlar.
E?yalar?n? koydu?u yeri hat?rlar.
Yap?lan planlar? hat?rlar ("Yemekten sonra bahçeye ç?kaca??z" denildi?inde yemekten sonra bahçeye ç?k?laca??n? hat?rlamas? gibi).
Ö?rendiklerini hat?rlar (Ö?rendi?i bir ?ark?y? hat?rlamas? gibi).

Toplam 22 madde

ARABPSYCHOLOGY.COM